

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning skall ändras.

Det föreslås att till lagen fogas en bestämmelse om en möjlighet att inrätta en delegation i syfte att förbättra medborgarnas kunskaper i ekonomi och främja samarbetet mellan olika aktörer. Till lagen skall dessutom fogas mer detaljerade bestämmelser om behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare.

Propositionen har samband med det åtgärdsprogram (skuldhangeringsprogrammet) som nämns i regeringsprogrammet och som

skall beredas som samarbete mellan olika förvaltningsområden. Syftet med programmet är att förebygga uppkomsten av skuldproblem och hindra att problemen fördjupas. Ett ytterligare syfte är att insolvenssituationer skall kunna hanteras på ett smidigt och effektivt sätt och fattigdom och utslagning skall kunna förebyggas. I skuldhangeringsprogrammet föreslås att det inrättas en delegation för ekonomihantering.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning	3
2. Nuläge	4
2.1. Ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning	4
2.2. Konsumentverket.....	5
2.3. Kommunal social- och hälsovård	5
2.4. Andra organisationer som tillhandahåller ekonomisk upplysning och rådgivning	6
2.5. Bedömning av nuläget	7
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	8
3.1. Allmänt	8
3.2. Inrättande av en delegation	9
3.3. Behörighetsvillkor för ekonomi- och skuldrådgivare.....	10
4. Propositionens konsekvenser	11
5. Beredningen av propositionen	12
DETALJMOTIVERING.....	13
1. Motivering till lagförslaget.....	13
2. Närmare bestämmelser	14
3. Ikraftträdande.....	14
LAGFÖRSLAG	15
Lag om ändring av lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning	15
BILAGA.....	16
PARALLELLTEXT	16
Lag om ändring av lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning	16

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Ett antal förvaltningsområden har nu i enlighet med regeringsprogrammet tillsammans gjort upp ett täckande åtgärdsprogram, nedan skuldhanteringsprogrammet, för att förebygga uppkomsten av skuldproblem och hindra att problemen fördjupas samt för att insolvenssituationer skall kunna hanteras på ett smidigt och effektivt sätt och fattigdom och utslagning förebyggas (skuldhanteringsarbetsgruppens betänkande, justitieministeriets arbetsgruppsbetänkande 2004:7). Det sociala målet för uppgörandet av programmet var att bidra till att enskilda människor och familjer som råkat i ekonomiska svårigheter skulle ha en möjlighet att leva ett aktivt liv. Ett ytterligare mål var att förbättra villkoren för företagsverksamhet. De förslag som presenteras i denna proposition utgör ett led i genomförandet av skuldhanteringsprogrammet.

I skuldhanteringsprogrammet föreslogs bland annat att konsumenternas och företagarnas kunskaper i ekonomi bör förstärkas, att en särskild delegation för ekonomihantering inrättas samt att ett system med social kreditgivning införs och att frivilliga arrangemang för reglering av skulderna uppmuntras. I skuldhanteringsprogrammet har särskild vikt fästs vid åtgärder som syftar till att förebygga skuldsättning. I programmet fästs dessutom uppmärksamhet vid skuldsättningen bland unga och vid läroanstalternas ansvar för att ekonomihantering skall inkluderas i läroplanerna. Det faktum att medborgarna har bristfälliga grundläggande kunskaper och färdigheter kan få vittgående samhälleliga konsekvenser i form av t.ex. utslagning. Förmåga att hantera den personliga ekonomin är en av de nödvändiga grundläggande färdigheter som både konsumenter och företagare skall ha och utgör en del av bemästrandet av livssituationen som helhet samt av företagsverksamheten.

Enligt skuldhanteringsprogrammet skall myndigheterna införa som allmän praxis att skuldrådgivning lämnas alltid när man möter en person som råkat i ekonomiska svårigheter. Av denna anledning är det viktigt att det

som samarbete mellan olika förvaltningsområden och andra aktörer byggs upp en referensram som hjälper att skapa modeller för hur klienternas problem skall kunna mötas och lösas på bättre sätt än tidigare.

Konsumenternas ekonomiska trygghet är också ett av tyngdpunktsområdena i det konsumentpolitiska programmet. I Konsumentverkets uppgifter har den ekonomiska tryggheten samband med utvecklandet av konsumenternas och gäldenärernas rättsliga ställning, utredningarna av hur konsumenternas prismedvetenhet kunde förbättras, upplysningen i ekonomiska frågor, stödandet av undervisningen i ekonomi i skolorna samt styrningen av och utbildningen i kommunal konsumentrådgivning och ekonomi- och skuldrådgivning.

Krediternas betydelse i samhället har ökat både i Finland och i andra marknadsekonomiländer under de senaste årtionden. Kreditmarknaden har förnyats snabbt sedan 1980-talet och allt fler hushåll har blivit delaktiga av fördelarna med att använda kredit. Hushållen använder krediter särskilt till finansiering av bostad och konsumtion men också till finansiering av enskild näringsverksamhet eller studier. I praktiken har hushållens kreditstock mer än tvådubblats under tiden mellan början av 1980-talet och år 2002. Ny företagsverksamhet inleds huvudsakligen med åtminstone delvis lånade pengar.

Av utvecklingen av bankkrediter att döma fortsatte skuldsättningen att öka åren 2003 och 2004. Av samtliga hushåll var ca 56 procent skuldsatta år 2004. Hushållens skuldsättningsgrad, som betyder andelen kredit av de årsinkomster som står till hushållens förfogande, var drygt 77 procent. Värdet av krediter som hushållen tagit var totalt ca 60 miljarder euro. De flesta gäldenärer är kapabla att använda krediter utan större svårigheter. Det finns dock också många sådana gäldenärer som av en eller annan orsak inte klarar av sina betalningar och åtaganden.

De flesta gäldenärer som har skuldproblem klarar av sina svårigheter genom att anpassa sin ekonomi eller att komma överens med borgenären om betalningsarrangemang. En-

ligt Finlands Bankförenings översikt sköter 83 procent av låntagarna sina åtaganden som planerat. Kreditgivarna justerar årligen kreditvillkoren för ca 150 000 gäldenärer. Utomstående hjälp behövs om gäldenärens egna åtgärder för anpassning av sin ekonomi inte är tillräckliga eller om förhandlingarna med kreditgivaren strandar.

År 2004 uppgick antalet ansökningar om skuldsanering för privatpersoner till 4 449. Antalet kundbesök hos ekonomi- och skuldrådgivare uppgår årligen till 38 000. Genom det skuldförlikningsprogram som statsmakten och finansinstituten tillsammans stått för justerades krediterna för ca sju tusen personer som hade blivit överskuldssatta under den ekonomiska depressionen. I slutet av år 2004 fanns det 325 300 utsökningsgäldenärer. Antalet ärenden med privaträttsliga fordringar som inkom år 2004 var ca 400 000. Utkomststöd utbetalas regelbundet till ca 60 000 hushåll. En stor del av dessa har även skuldproblem.

2. Nuläge

2.1. Ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

Lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning (713/2000) trädde i kraft den 1 september 2000. Den rådgivning som åsyftas i nämnda lag kallas nedan *ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning*. Syftet med lagen var att säkerställa att kvalitativt och kvantitativt tillräckliga skuldrådgivningstjänster finns att tillgå i hela landet. Genom att göra skuldrådgivningen lagbestämd kunde man främja medborgarnas rättsskydd och jämställdhet. Målet var att förebygga uppkomsten av problem med överskuldssättning och att avhjälpa dess följderna. I motiveringen till lagförslaget framhävs flyttning av tyngdpunkten i rådgivningen från avhjälpande av identifierade problem till förebyggande av problem. Det främsta syftet med rådgivningen skall vara att hjälpa kunden att självständigt och tillräckligt planmässigt sköta sina ekonomiska angelägenheter.

Enligt lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning innebär skuldrådgivning att

privatpersoner ges upplysningar och råd om hur de skall sköta sin ekonomi och sina skulder, att de biträds vid planeringen av penninghushållningen samt att möjligheterna att lösa en gäldenärs ekonomiska problem utreds. Inom ramen för den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen biträds också överskuldssatta privatpersoner när de förhandlar med sina borgenärer om förlikning, ansöker om skuldsanering samt annars i ärenden som gäller skuldsanering, särskilt utarbetande av utredningar och handlingar som förutsätts i lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993). Vid behov hänvisas gäldenären att söka juridisk hjälp.

På grund av den stora efterfrågan på skuldrådgivningstjänster har ekonomi- och skuldrådgivarna huvudsakligen behandlat egentliga överskuldssättningsproblem och endast i mindre utsträckning sysslat med ekonomisk rådgivning. År 2004, då antalet kundkontakter uppgick till 40 000, gavs ekonomisk rådgivning endast i 3 100 fall. Å andra sidan utgör rådgivning avseende planeringen och skötseln av ekonomin en del av den egentliga skuldrådgivningen och denna typ av "problemavhjälpande" ekonomisk rådgivning har i viss utsträckning lämnats vid sidan av skuldrådgivning. Ett betydande antal frivilliga arrangemang förhandlas fram direkt med borgenärerna med hjälp av de ekonomiska rådgivarna och skuldrådgivarna.

I 6 § i lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning finns bestämmelser om behörigheten för ekonomi- och skuldrådgivare. Den som står till tjänst med ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning skall ha den skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter.

År 2004 uppgick antalet ekonomi- och skuldrådgivare till 161, vilket motsvarar 148 årsverken. Dessutom fanns det 42 biträden vilket motsvarar 32 årsverken. Antalet rådgivningsenheter uppgår till 61 och de har sammanlagt 129 mottagningsenheter.

Det finns stora skillnader i ekonomi- och skuldrådgivarnas grundutbildning och arbetserfarenhet. Av rådgivarna har 29 procent avlagt högre högskoleexamen och 15 procent lägre högskoleexamen. Examen på institutnivå har 43 procent. De resterande 13 procenten har en mycket varierande utbildnings-

bakgrund. Två tredjedelar av rådgivarna har grundutbildning i ekonomi, en fjärdedel har antingen samhällsvetenskaplig eller juridisk grundexamen.

Litet över hälften av ekonomi- och skuldrådgivarna har arbetat med nuvarande arbetsuppgifter i minst åtta år. Rådgivarna har en gedigen arbetserfarenhet av arbetsuppgifterna som ekonomi- och skuldrådgivare, eftersom nästan 70 procent har arbetat minst fyra år i branschen. Dessutom har de flesta rådgivare tidigare erfarenhet av finansieringssektor, redovisning, socialt arbete, konsumentrådgivning eller juridiska uppgifter.

Av ekonomi- och skuldrådgivarna har 36 procent fyllt 53 år. Över 40 procent av rådgivarna är under 53 år men över 43 år. Sjutton procent av rådgivarna är mellan 33 och 43 år. Endast sju procent är under 33 år.

2.2. Konsumentverket

Konsumentverkets uppgift är att säkerställa och befästa konsumentens ställning i samhället. Överdirektören för konsumentverket verkar som konsumentombudsman. Konsumentens ekonomiska trygghet intar en central roll i både Konsumentverkets och konsumentombudsmannens verksamhet. Begreppet ekonomisk trygghet omfattar såväl hanteringen av den egna ekonomin och användningen av finansiella tjänster som gäldenärens ställning.

Konsumentupplysning är en uppgift som enligt lagen ankommer på Konsumentverket liksom också stödjande av undervisningen i konsumentkunskap i skolorna. En del av arbetet består av produktion av information och utvecklande av effektiva distributionskanaler. Konsumenterna tillhandahålls kunskap och råd som underlättar skötseln av den egna ekonomin när det gäller att träffa val och att lösa problem. Som informationskällor används bl.a. kontroller, jämförande tester och olika slags utredningar. Konsumentverket utför också prisjämförelser, delvis tillsammans med länsstyrelserna. De flesta upplysningsprojekt genomförs tillsammans med olika myndigheter och organisationer.

Ordnandet av tjänster med ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning utgör en del av de åtgärder som syftar till att främja konsumenternas ekonomiska trygghet, att förebyg-

ga överskuldsättning och att hindra att problemen fördjupas samt att hjälpa personer som redan är överskuldssatta.

Konsumentverket producerar material om och redskap för ekonomisk upplysning, ekonomisk rådgivning och ekonomisk fostran som står till förfogande för alla aktörer och medborgare. Konsumentverket har också börjat utveckla den ekonomiska rådgivning som lämnas i samband med den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen. Också kommunala konsumentrådgivare distribuerar material om hur man hanterar sin ekonomi och håller på med upplysningsarbete.

2.3. Kommunal social- och hälsovård

Tyngdpunkten i den rådgivning för överskuldssatta som social- och hälsovården tillhandahåller ligger på social- och hälsovårdsservice, utkomststöd och sociala krediter. Det är möjligt för social- och hälsovården att bidra till att fördjupning av skuldproblemen hindras genom nätverksbildning med organisationer av sådana andra tjänster för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning som är relevanta med tanke på klientens rehabilitering. Vikten av att ge de överskuldssatta stöd i form av tjänster och förmåner i samband med skuldproblem framhävs, eftersom långvariga skuldproblem ofta för med sig hälsoproblem och sociala problem samt problem med mental hälsa och rusmedelsproblem.

Den som ordnar eller lämnar socialvård är enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) skyldig att för klienten reda ut de olika alternativ och stödåtgärder som ingår i servicesystemet och som klienten har rätt till. Socialvårdens personal skall för klienten reda ut de olika förutsättningarna för denna att få tillgång till tjänster och stödåtgärder samt konsekvenserna av olika alternativ samt andra omständigheter som har betydelse för klientens ärende, dess behandling och avgörande.

Förebyggande utkomststöd gör det möjligt att också i fall med överskuldssättning främja gäldenärens rehabilitering och förbättra dennes utkomstmöjligheter samt förutsättningar att själv förbättra sina sociala och ekonomiska förhållanden. På basis av de erfarenheter som gjorts av förebyggande utkomststöd kan

denna form av stöd med fördel användas i akuta krissituationer samt i ett tillräckligt tidigt skede och planmässigt.

Lagen om social kreditgivning (1133/2002) har trätt i kraft den 1 januari 2003. Omnämningen som gäller social kreditgivning har fogats till socialvårdslagen (710/1982) och till lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.

Beslut om sociala krediter fattas av socialvården men när beslut om sociala krediter bereds skall det breda kunnande som lokala och regionala samarbetsnätverk äger utnyttjas och samarbete över förvaltningsområdesgränser utvecklas t.ex. med utsökningsväsendet, arbetsförvaltningen och lokala banker. Ett nära samarbete med den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen är nödvändigt särskilt i situationer där en överskuldssatt gäldenärs skulder jämkas genom social kredit. Syftet är att planmässigt stärka funktionsförmågan hos kredittagarna och samtidigt söka lösningar på sökandenas ekonomiska problem och problem som har samband med sökandenas livssituation.

Enligt 9 § i lagen om social kreditgivning skall för kreditsökande och kredittagare vid behov ordnas ekonomisk rådgivning och handledning i samband med att social kredit beviljas och under återbetalningstiden. Att ekonomisk rådgivning och handledning införlivas i social kreditgivning ansågs ändamålsenligt eftersom det pilotprojekt med social kreditgivning som genomfördes i kommunerna visade att sökandena ofta saknade kunnande om samt skicklighet och kunskap i skötseln av penningaffärer.

2.4. Andra organisationer som tillhandahåller ekonomisk upplysning och rådgivning

Också flera andra myndigheter, organisationer, finansinstitut och andra aktörer tillhandahåller ekonomisk upplysning och rådgivning i förebyggande syfte samt behandlar problem som skuldsättning har medfört. Viktiga samarbetsparter i det nätverksarbete som koncentreras på lösning av skuldproblem är den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen, utsökningsväsendet, social- och hälsovårdsmyndigheterna, diakoniarbetarna,

rättshjälpsbyråerna, arbetskraftsmyndigheterna, mentalvårdsenheterna, Folkpensionsanstalten och A-klinikerna.

Ekonomisk rådgivning för egna medlemmar tillhandahålls dessutom av Marttaliitto, Marthaförbundet, Finlands Konsumentförbund och församlingarnas diakoniarbetare. Garanti-Stiftelsen ställer borgen för s.k. saneringslån och har genom sin informationsverksamhet och långvariga ekonomiska rådgivningsverksamhet främjat det ekonomiska tänkandet i medborgarnas beslutsfattande.

Organisationernas förebyggande rådgivning har riktats specifikt till t.ex. de unga, de arbetslösa, unga familjer och fångar. I samband med rådgivningen har man diskuterat de värden och mål som är förenade med pengar, olika sätt att använda pengar, inkomster, levnadskostnader, ekonomisk planering, prisjämförelse, betalning av räkningar och följderna av att man inte betalar räkningarna. Grupprådgivning har tillhandahållits på olika kurser t.ex. för unga vuxna som inte fått lära sig klara det praktiska vardagslivet eller för högstadielärover. Ordnandet av dylika rådgivningstillfällen har varit möjligt tack vare temporär projektfinansiering. Som exempel kan nämnas att Marttaliitto använder årligen 40 000 euro till ekonomisk upplysning och rådgivning. Marttaliitto har dessutom under några år fått finansiering från stiftelser för att kunna genomföra speciella kampanjer. Penningautomatföreningen finansierar Garanti-Stiftelsens verksamhet med ca 930 000 euro årligen utöver den reservering som görs i samband med borgensverksamheten. Penningautomatföreningen har dessutom finansierat Finlands Konsumentförbunds kampanjer i små skala för ekonomisk rådgivning och upplysning samt produktion av material.

Som en del av bankernas sociala ansvar hjälper bankerna människor att undvika alltför stor skuldsättning, informerar om riskerna med placeringar, ger unga människor råd i användningen av pengar och tillhandahåller nya företagare rådgivning. Bankbranschens Kundrådgivning hjälper bankkunderna i frågor som rör bankärenden och tolkningen av avtal. Under de fem år som Kundrådgivningen varit i funktion har sammanlagt 11 7000 kontakter tagits med frågor kring kredittag-

ning, borgen, skuldsanering för privatpersoner eller sparande. Konsumenternas försäkringsbyrå bistår enskilda försäkringstagare med råd och vägledning. Rådgivningstjänster för lantbruksföretagare tillhandahålls av Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK. Också Finansinspektionen har öppnat egna webbsidor som innehåller råd för medborgarna.

2.5. Bedömning av nuläget

Det centrala målet för ekonomisk rådgivning är att öka klientens kunskap om och färdigheter i fråga om skötseln av den egna ekonomin samt att hjälpa denna med att kartlägga och ändra sina konsumtionsvanor. I situationer med ekonomiska problem handlar det ofta om förutom bristande förmåga att kontrollera den egna konsumtionen dessutom också om förmåga att hantera livssituationen i övrigt. Dessutom medför långvarig ekonomisk osäkerhet med tiden ofta sociala problem och hälsoproblem. För att klienten skulle kunna få mer långsiktighet och planmässighet i sin ekonomi, skall den ekonomiska rådgivningen vid behov kombineras med myndighetssamarbete som stöder klienten också i sökandet efter lösningar på de ekonomiska problemen och lösandet av andra problem i livet. Nätverkssamarbete, som förklarar det breda kunnandet hos olika parter, hjälper klienten att på egen hand träffa informerade val samt att utveckla utöver sina ekonomiska färdigheter också färdigheter som har att göra med hanteringen av den egna livssituationen.

Enligt en undersökning som gjorts av Rättspolitiska forskningsinstitutet hade hälften av skuldrådgivningens klienter år 2002 kopplingar till företagsverksamhet och tre av fyra hade själv verkat som företagare. Den andra hälften av klienterna består av personer som skuldsatt sig på konsumtionskrediter, personer som gått i borgen för privata skulder, bostadsgäldenärer samt andra typer av gäldenärer. Den genomsnittliga väntetiden till första besöket hos rådgivaren var fyra veckor och denna ansågs för det mesta rimlig. (Velkaneuvonta 2000-luvun alussa. Talous- ja velkaneuvontalain vaikutukset asiakasyksityn ja tilastojen valossa. Rättspolitiska

ka forskningsinstitutets publikationer 208, Helsingfors 2004).

Av undersökningen kan man dra den slutsatsen att målet för lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning i fråga om individuell ekonomisk rådgivning för det mesta inte har nåtts. Även om väntetiden till rådgivning inte utgör något riksomfattande problem förekommer det dock lokala problem. Kunderna är huvudsakligen nöjda med servicen. Enligt undersökningen bör bl.a. ekonomisk rådgivning, arbetets innehåll, tillgången på tjänsterna samt samarbetet med andra aktörer utvecklas ytterligare.

Ekonomisk rådgivning har lämnats endast i liten utsträckning. Förebyggande rådgivning har tillhandahållits av organisationer närmast med hjälp av projektfinansiering. De lagenliga enheterna för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning har lämnat s.k. problemavhjälpande ekonomisk rådgivning i någon mån vid sidan av annat klientarbete. Nätverket av ekonomi- och skuldrådgivare består av en grupp sakkunniga som specialiserat sig på hantering av ekonomin och förebyggande av alltför hög skuldsättning. Också den upplysning som lämnas av Konsumentverket och av olika organisationer är mycket viktig.

När den verksamhet som bedrivits på olika håll närmast har bestått av temporära kampanjer av olika slag, har inga långtgående resultat i fråga om förebyggande av överskuldsättning och eftervård inte kunnat nås. Parallella verksamheter skall behållas också i fortsättningen eftersom olika aktörer kan nå ut till olika grupper. För att rådgivarna skall kunna stå till tjänst med ekonomisk upplysning och rådgivning behöver de stödmaterial som kan användas i arbetet med klienterna. Det skulle vara mest ändamålsenligt att dylikt stödmaterial produceras gemensamt av olika förvaltningsområden.

Inhemska enkätundersökningar avslöjar att de, relativt sett, flesta skuldproblemen uppstår hos sådana personer som befinner sig i ett sämre ekonomiskt läge, dvs. arbetslösa, ensamförsörjare, småinkomsttagare och lågutbildade. De som använder mest krediter är å andra sidan de välsituerade befolkningsgrupperna t.ex. tjänstemän, höginkomsttagare, högutbildade och barnfamiljer. På den fria finansmarknaden har kreditgivning i allt

högre grad börjat utsträcka sig också till befolkningsgrupper med osäkrare betalningsförmåga och skuldproblem förekommer allt oftare också hos medelklassen och de välsituerade.

Hittills har förebyggandet av skuldproblem samhällspolitiskt sett hamnat i skuggan av avhjälpandet av befintliga problem. När det gäller utredningen av skuldproblem har det å sin sida upptäckts brister i samordningen av olika system. Av denna anledning bör en enhetlig verksamhetsmodell skapas för förebyggande av skuldproblem och hindrande av att problemen fördjupas. Skapandet av en gemensam verksamhetsmodell för ekonomihantering lyckas bäst i en arbetsgrupp på bred basis. Arbetsgruppen kan fastställa gemensamma mål och riktlinjer för samt producera material om ekonomihantering. Därigenom kan också en öppen samhällsdebatt med vikt på förebyggande åtgärder inledas.

Dessutom bör man närmast av sådana personer som arbetar med uppgifter i anslutning till problemlösning kunna förvänta sig en utbildning på en tillräckligt hög nivå för att de skall kunna klara av sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Ekonomi- och skuldrådgivare bör kunna ge sina klienter råd i utredningen av svåra ekonomiska problem och skuldproblem samt hjälpa dem i förlikningsförhandlingarna och i ärenden som rör skuldsanering. Nivån på rådgivning kan höjas förutom genom utveckling av kvaliteten på och innehållet i rådgivningen dessutom genom att krav ställs på rådgivarnas utbildning. Rådgivarna bör ha högre högskoleexamen som grundutbildning.

I rådgivarens arbete behövs breda kunskaper inom området och förmåga att hantera svåra ekonomiska problem. Antalet yrkeskunniga rådgivare med lång arbetserfarenhet som skall gå i pension under de närmaste tio åren uppgår till ca 60 dvs. nästan 40 procent av kåren. Det finns således behov av en examen i ekonomihantering för de personer som sysslar med ekonomisk rådgivning. Dylig examen skulle kunna avläggas t.ex. inom ramen för det öppna universitetet eller vid en yrkeshögskola. Samtliga parter som sysslar med ekonomisk rådgivning skulle kunna dra nytta av denna examen.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Allmänt

Ett av målen för skuldhanteringsprogrammet är att stärka samarbetet mellan de parter som tillhandahåller ekonomisk upplysning, ekonomisk rådgivning och ekonomisk fosteran. Av denna anledning föreslås att till lagen fogas en bestämmelse om att en delegation kan inrättas för denna uppgift. Genom samarbete skulle det vara möjligt att förbättra medborgarnas kunskaper i ekonomi så att uppkomsten av skuldproblem skulle kunna förebyggas och man skulle kunna hindra att skuldproblemen fördjupas. Definition av gemensamma principer för ekonomisk rådgivning gör det lättare för myndigheter och andra aktörer att ge råd åt sina egna klienter i problem i anslutning till hanteringen av ekonomin.

Ett ytterligare mål för propositionen är att precisera behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare för att en jämnare kvalitet på rådgivningen skulle kunna säkerställas. Om behörighetsvillkoren ändras säkerställs att rådgivarnas grundutbildning är på en tillräckligt hög nivå på vilken det specialkunnande som behövs vid ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning kan byggas genom särskild utbildning i ekonomihantering.

Ekonomisk upplysning inbegriper information om skötseln av den personliga ekonomin. Syftet med upplysningen är att väcka frågor i mottagaren så att han eller hon upptäcker sitt eget behov av information. Upplysningen ger upphov till debatt, förmedlar information och stimulerar till en bedömning av den egna livssituationen, inhämtande av kunskap och ändring av konsumtionsvanor. Ekonomisk upplysning når ut till medborgarna också i andra sammanhang än endast i rena rådgivningssituationer. Ekonomisk upplysning är av förebyggande natur och målgruppen utgörs ofta av en stor skara medborgare.

Målet för ekonomisk rådgivning är att öka klientens kunskaper om och färdigheter i skötseln av den egna ekonomin så att denna är kapabel att träffa informerade val och självständigt klara av sin ekonomi. Ekono-

misk rådgivning innebär en kartläggning, som sker tillsammans med klienten, av klientens värden och attityder i anslutning till konsumtion, analys av problematiska punkter och uppgörande av en budget, uppföljning av inkomsterna och utgifterna samt konsekvenserna för beslut som rör ekonomin. Ekonomisk rådgivning bör baseras på en individuell rådgivningsplan för att det skulle vara möjligt att bedöma effekten av rådgivning.

Ekonomisk fostran är en del av konsumentfostran som innebär målinriktat, på samhällsvärden baserat meddelande av grundläggande kunskap och färdigheter i skötseln av den privata ekonomin. Det som är viktigt i ekonomisk fostran utöver principerna för hur man använder pengar är att lära sig förstå de behov, motiv och livsstilar som ligger bakom konsumtion och penninganvändning samt att göra sig en uppfattning om hur man försöker påverka dessa. Ekonomisk fostran som är avsedd för familjer grundar sig på familjens värden och uppfattningar om fostran.

Alla tre arbetsformer behövs för att målen för ekonomihantering skall kunna nås. De har samma mål och bygger på samma kunskapsbas men alla har sina olika uppgifter i den stora helheten och medel för att nå målen. Ekonomisk rådgivning framhäver lösningen av klientens ekonomiska problem. I ekonomisk upplysning ligger tyngdpunkten på tillhandahållande av stimulans, diskussionsämnen och information. I ekonomisk fostran å sin sida ligger tyngdpunkten mer på utvecklande av kunnande och färdigheter.

3.2. Inrättande av en delegation

Att kunna hantera sin egen ekonomi är en av de grundläggande färdigheter som är nödvändiga för konsumenten och det utgör en nyckel till en bättre hantering av den egna livssituationen som helhet. Bristen på grundläggande kunskaper och färdigheter lamslår den privata ekonomin vilket kan få omfattande samhällsliga konsekvenser i form av utslagning, överskuldssättning och stående utanför arbetsmarknaden. Den befolkningsgrupp som har de flesta anmärkningar om betalningsstörning är den vuxna befolkningen i medelålder.

Det kan finnas behov av ekonomisk råd-

givning hos samtliga åldersgrupper och inkomstklasser. Det faktum att en person har en bra inkomst betyder inte att personen i fråga skulle vara kapabel att kontrollera sina utgifter och planera för investeringar. En person med en bra inkomst och utbildning kan också bli gravt skuldsatt om han eller hon inte redan i hemmet eller senare i livet förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som behövs för en framgångsrik skötsel av den privata ekonomin eller om något oväntat inträffar i hans eller hennes liv. Ur samhälls-ekonomisk synvinkel är frågan om hur väl hushåll och företag klarar sig viktig vid sidan av förebyggandet av överskuldssättning. Ekonomisk rådgivning kan hjälpa klienterna att finna svar på frågan varför någon lyckas med att få pengarna att räcka bättre än någon annan. Med lika stor inkomst lyckas en person skaffa ägarbostad och annan förmögenhet medan en annan spenderar sina pengar på dåliga och dyra val varvid han eller hon löper risk att bli överskuldssatt.

Det är ekonomiskt och ändamålsenligt att material, redskap och modeller för ekonomisk rådgivning utvecklas centraliserat som ett samarbete mellan olika aktörer. Däremot ankommer distributionen och användningen av materialet som en del av olika tjänster (som tillhandahålls t.ex. av socialbyråer, rådgivningsenheter eller diakoniarbetare) på var och en av aktörerna.

Förebyggande av överskuldssättning genom ekonomisk rådgivning och upplysning är en viktig uppgift som ankommer på olika myndigheter, organisationer och näringslivets centrala aktörer, såsom banker. Att vara medveten om behovet av och möjligheterna till ekonomisk rådgivning inom den egna verksamheten samt utvecklande av den ekonomiska rådgivningsverksamheten är saker som bör angå samtliga aktörer i rådgivningsbranschen.

För att alla aktörer skall arbeta för samma mål i fråga om ekonomihantering, skulle det vara bra om det fanns ett gemensamt organ som kan fastställa målen för och sakinnehållet i rådgivningen. Därigenom skulle troligtvis också rättsskyddet för den som ansöker om ekonomisk rådgivning kunna förbättras. När villkoren för rådgivningsverksamhet har fastställts och de aktörer som tillhandahåller

ekonomisk rådgivning fått tillgång till relevant rådgivningsmaterial minskar risken för att rådgivningen är bristfällig eller felaktig och för att problemen hopar sig. Också det faktum att de aktörer som för närvarande tillhandahåller ekonomisk rådgivning tillhör flera olika förvaltningsområden och organisationer talar för att en delegation bör inrättas. Det praktiska samarbetet mellan olika aktörer för förebyggande av överskulsättning och hindrande av att skuldproblemen fördjupas har större möjligheter att lyckas om det finns ett styrande och rådgivande organ på en högre nivå.

I propositionen föreslås att en delegation skall inrättas för uppgiften genom förordning av statsrådet. Genom den föreslagna lagändringen skapas ramar för inrättande av en delegation för främjande av ekonomihantering. Delegationen skall finnas i anslutning till handels- och industriministeriet.

Det föreslås vidare att närmare bestämmelser om delegationens namn, uppgifter, medlemmar och ordnandet av dess verksamhet utfärdas genom statsrådets förordning. Till medlemmar i delegationen bör kallas företrädare för näringslivet, finansinstitut, organisationer och forskningsinstitut. Medlemmarna skall i tillräcklig omfattning representera de olika parterna i ekonomihantering. Delegationen skall kunna inrätta sakkunnigarbetsgrupper för att sköta beredningen av ärendena och stå för det praktiska verkställandet av beslut.

Delegationen skall på riksnivå stödja och utveckla tillhandahållandet av kunskap, upplysning och råd om ekonomihantering inom de anslag som fastställts för detta. Den skulle kunna främja samarbetet mellan olika myndigheter och andra aktörer i fråga om produktion av nytt rådgivningsmaterial om ekonomihantering och utnyttjande av befintligt material. Det är viktigt att dessa uppgifter granskas på och styrs från en högre nivå för att de mål som riksdagen uppställt när den antog lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning liksom också de mål som uppställdes för skuldhanteringsprogrammet skall kunna nås.

I undersökningarna har behoven av ekonomisk rådgivning just inte alls strukturerats eller analyserats och inte heller har några

modeller utvecklas för ekonomisk rådgivning. En viktig uppgift för delegationen för ekonomihantering skulle således bestå i att fastställa de sociala målen för ekonomisk rådgivning, upplysning och fostran. Delegationen skulle vidare kunna ombesörja att samtliga aktörer har tillgång till upplysnings- och rådgivningsmaterial samt planera metoder för hantering av frågor kring ekonomihantering med olika målgrupper.

Delegationen för ekonomihantering skulle dessutom kunna följa med hur den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen förverkligas på riksnivå och inleda planeringen av en examen i ekonomihantering i samarbete med någon öppen högskola eller yrkeshögskola. Delegationen skall vidare kunna främja den allmänna förebyggande ekonomihanteringen och lansera undersökningar om hanteringen av den privata ekonomin. Delegationen skulle kunna skapa gemensam syn på ekonomisk rådgivning, upplysning och fostran som skulle kunna tjäna som basis för utvecklande av olika modeller med hjälp av vilka de olika aktörerna bättre än tidigare skulle kunna möta eller lösa klienternas problem.

3.3. Behörighetsvillkor för ekonomi- och skuldrådgivare

De råd som ges gäldenärerna för att dessa skall kunna lösa sina skuldproblem är av stor betydelse för gäldenärernas förmåga att behärska sin livssituation varför rådgivningen bör vara baserad på högklassigt yrkeskunnande. Det slags yrkeskunnande som krävs av ekonomiska rådgivare innebär kännedom om lagstiftningen och de sociala förmånerna, förmåga att möta klienten samt erfarenhet av förlikningsförhandlingar. Vid skuldsaneringen står stora ekonomiska intressen på spel för gäldenärens del och ett lyckande respektive misslyckande i förhandlingarna återspeglas i gäldenärens och familjens hela liv och funktionsbetingelser. Rådgivarna har i egenskap av sakkunniga i praktiska frågor ett stort ansvar för att åtgärderna lyckas även om det i sista hand är klienten själv som fattar beslut om åtgärderna.

Syftet med propositionen är att klargöra de yrkesmässiga kvalifikationer som är nödvän-

diga i det arbete som ekonomi- och skuldrådgivare utför. Målet är att höja kvaliteten på ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning samt att förenhetliga arbetsmetoderna.

Arbetet som ekonomi- och skuldrådgivare kräver omfattande kunskaper och därför bör den grundutbildning som förutsätts vara minst en högskoleexamen. Enligt den utredning som Konsumentverket har genomfört behövs tillräcklig grundutbildning som basis för ekonomi- och skuldrådgivarnas yrkeskompetens för att de sedan genom specialutbildning skall kunna skaffa sig behörighet för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Å andra sidan kan inte specialutbildning vara det enda sättet att förvärva behörighet för uppgifterna i fråga. Rådgivningen i ekonomihantering har kommit att utgöra en viktig del av arbetet för olika aktörer och på olika förvaltningsområden och dessa har uttryckt önskemål om att en särskild examen skulle inrättas i detta syfte. Det är därför ändamålsenligt att en examen i ekonomihantering planeras gemensamt av olika förvaltningsområden. Avsikten är att denna examen skall kunna avläggas av alla personer som är verk samma som rådgivare bland medborgare som hamnat i ekonomiska svårigheter.

4. Propositionens konsekvenser

Utvecklandet av aktiviteter i anslutning till förebyggande ekonomihantering i samarbete med olika förvaltningsområden och andra aktörer bidrar till att förbättra konsumenternas och de potentiella företagarnas kunskaper och färdigheter vilket ger dem bättre möjligheter att förutsäga ekonomiska risker och undvika överskuldssättning. Det samarbete och den samhällsdebatt som den föreslagna delegationen skall inleda kan ha konsekvenser för konsumenternas sätt att sköta deras penningaffärer och för deras konsumtionsvanor eftersom ett av de centrala målen är att påverka attityderna i fråga om användningen av pengar.

Ur samhällsekonomin synvinkel är det viktigt att den inhemska konsumtionen upprätthålls. Dock ökar oöverbärgad konsumtion där krediter är involverade för sin egen del samhällets utgifter i form av ökade kostnader för utkomststöd och hälsovård. Förnuftig

konsumtion och försiktig kredittagning är av central betydelse för samhällsekonomin. En medveten konsument beaktar också sådana omständigheter som är viktiga ur miljöns och den hållbara utvecklingens synvinkel när han eller hon väljer nyttigheter.

Inrättandet av en delegation för ekonomihantering och verkställandet av andra föreslagna åtgärder kan uppskattas innebära besparingar i social- och hälsovårdsutgifterna, bidra till ökad sysselsättning samt förebygga överskuldssättning. De metoder som används för att målen skall nås består i informationskampanjer som planeras och genomförs i samarbete med olika förvaltningsområden och aktörer och som riktas särskilt till de unga och till riksgupper samt effektivare ekonomisk fostran i skolorna.

I fortsättningen skall frågor kring ekonomihanteringen vara inbegripna i det arbete som de anställda inom vart och ett av förvaltningsområdena utför när de möter sina egna klienter. Det föreslagna verksamhets sättet har konsekvenser åtminstone för den sociala sektorns, den ekonomiska rådgivningens och skuldrådgivningens, utsköningsväsendets, utbildningsväsendets, Folkpensionsanstaltens samt Arbetskraftsmyndigheternas arbetsuppgifter. Därför är det också viktigt att personalen utöver fastställandet av en gemensam referensram och produktionen av material har en möjlighet att i fortsättningen få utbildning i frågor som rör ekonomihanteringen.

Delegationen bör ha till sitt förfogande sekreteraresurser som motsvarar minst en deltidsanställd person. Delegationen bör dessutom ha en möjlighet att sammanställa och producera material för ekonomisk rådgivning och upplysning samt vid behov även distribuera detta medelst kampanjer av olika slag eller via elektroniska distributionskanaler. Planeringen av en examensinriktad utbildning i ekonomihantering i samarbete med den verkställande parten skulle binda Konsumentverkets resurser som reserverats för styrning, övervakning och utveckling av den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen.

I framtiden kommer propositionen att ha konsekvenser för rekryteringen av ekonomi- och skuldrådgivare samt för innehållet i de

uppdragsavtal som ingås med serviceproducenter i och med att kvalifikationerna för de personer som skall anställs som rådgivare skall noggrannare än tidigare anges i uppdragsavtalen.

Det anslag som bör reserveras för täckande av de kostnader som medförs av delegationen ingår i det anslag för omkostnader som reserverats för handels- och industriministeriet. Anslaget bör uppgå till ca 100 000 euro. Anslaget får användas till täckande av möteskostnader, avlöning av sekreterare, täckande av utgifter för möten av sakkunniga samt till främjande av planeringen och produktionen av upplysnings- och rådgivningsmaterial och distributionen därav.

Om existerande upplysningsmaterial och nytt material som sammanställts som samarbete användes gemensamt samt om anvisningar om ekonomisk rådgivning meddelades och modeller för det praktiska verkställandet av den skapades, skulle detta bidra till ett mer effektivt utnyttjande av de anslag som olika aktörer har till sitt förfogande.

5. Beredningen av propositionen

I skuldhanteringsarbetsgruppens betänkande föreslås inrättande av en delegation för ekonomihantering med uppgift att stödja och samordna verksamheten för ekonomisk upp-

lysning och rådgivning. I de utlåtanden som avgivits på basis av skuldhanteringsprogrammet understöddes i regel tanken att inrätta en delegation för ekonomihantering samt att främja funktionen av nätverket med lokala aktörer. Likaledes ansågs det ytterst viktigt att man i ökad utsträckning sprider allmän kunskap om ekonomi. Remissinstanserna ansåg det vara mycket positivt att skuldhanteringsarbetsgruppens betänkande föreslår åtgärder i syfte att förbättra rådgivarnas yrkeskompetens och höja kvaliteten på rådgivningstjänsterna.

Handels- och industriministeriet har den 20 april 2005 tillsatt en arbetsgrupp att förbereda inrättande av en delegation för ekonomihantering. Arbetsgruppen fick dessutom i uppdrag att även bereda bestämmelser om behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare som skall tas in i till lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Arbetsgruppen bestod av företrädare för handels- och industriministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet samt Konsumentverket.

Denna proposition grundar sig på det beredningsarbete som den ovan nämnda arbetsgruppen har utfört. De utlåtanden som remissinstanserna avgivit över skuldhanteringsprogrammet har beaktats vid beredningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

2 a §. *Delegationen för ekonomihantering.* Syftet med propositionen är att utveckla samarbetet mellan myndigheter och andra aktörer för att förebygga överskuldssättning och att avhjälpa problemen med överskuldssättning samt att fastställa ett gemensamt mål för ekonomihanteringen. För dessa uppgifter bör man inrätta en särskild delegation. Av denna anledning föreslås att i den förevarande lagen fogas en bestämmelse om att det i anslutning till handels- och industriministeriet kan finnas en delegation för att förbättra medborgarnas kunskaper i ekonomi och främja samarbetet mellan olika aktörer. En bedömning av behovet av en delegation för ekonomihantering och av verksamhetens effektivitet bör göras med jämna mellanrum.

Delegationen skall fungera som konsultativt samarbetsorgan som består av företrädare för olika intressentgrupper inom ekonomihantering samt vid behov som initiativtagare till gemensamma utvecklingsprojekt.

Enligt 2 mom. skall bestämmelser om delegationens namn, uppgifter, medlemmar och ordnandet av dess verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Delegationen skulle kunna bidra till att förbättra medborgarnas kunskaper i ekonomi genom att fastställa sociala mål för ekonomisk rådgivning, upplysning och fostran. Delegationen skulle kunna fungera som ett samarbetsorgan för aktörerna på området ekonomihantering som skulle definiera de gemensamma målen och verksamhetsmodellerna för ekonomihantering i syfte att uppnå de mål som satts upp för främjandet av ekonomihanteringen.

Delegationen skall dessutom ha till uppgift att främja samarbetet mellan olika aktörer. Detta innebär stödjande och främjande av samarbetet mellan myndigheter och andra aktörer i utvecklandet av ekonomihanteringen och förebyggandet av överskuldssättning. Delegationens mål skall vara att främja självständig hantering av ekonomin i samhället och på detta sätt hindra överskuldssättning och utslagning som är en följd av den. Utvecklandet av ekonomihanteringen omfattar

ekonomisk fostran, ekonomisk upplysning och ekonomisk rådgivning. Delegationen skall verka på nämnda områden med målet att förbättra samarbetet mellan olika aktörer. Delegationen skall vidare stödja olika former av samarbete i fråga om ekonomihantering på lokal och regional nivå.

Det föreslås att delegationens arbetsuppgifter definieras relativt vitt i förordningen för att säkerställa att delegationen skall kunna fungera så effektivt som möjligt i olika situationer.

Bland medlemmarna i delegationen skall finnas så mångsidig representation som möjligt för de myndigheter som är viktiga med tanke på ekonomihanteringen samt andra aktörer. Medlemmarna i delegationen skall utnämnas av statsrådet på framställning av handels- och industriministeriet för fyra år i sänder.

Sådana myndigheter som har en central ställning när det gäller ekonomihantering är handels- och industriministeriet, justitieministeriet, undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Konsumentverket. Andra aktörer som kommer i fråga som medlemmar är företrädare för näringslivet, finansinstitut, organisationer och forskningsinstitut.

När det gäller organiseringen av arbetet skall delegationen kunna vara uppdelad i sektioner eller arbetsgrupper och den skall kunna inrätta sakkunnigarbetsgrupper för att sköta beredningen av ärenden och det praktiska verkställandet i samband därmed. Beroende på delegationens arbetsbörda kan delegationen anställda sekreterare med uppgiften som bisyssla eller huvudsyssla.

6 §. *Behörighetsvillkor för ekonomi- och skuldrådgivare.* Enligt den första meningen i den gällande paragrafen skall den som står till tjänst med ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning ha den skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter. Enligt den andra meningen i paragrafen kan närmare bestämmelser om en sådan persons behörighet utfärdas genom förordning av statsrådet. Sådana närmare bestämmelser som avses ovan har inte utfärdats genom förordning.

Den gällande paragrafen föreslås bli kompletterad genom att uppställa behörighetsvillkor för rådgivaren dvs. att rådgivaren skall ha avlagt för verksamheten lämplig högskoleexamen. En bestämmelse om detta föreslås i *1 mom.* Med högskoleexamen avses de examen som åsyftas i förordningen om högskolornas examenssystem (464/1998). Till dylika hör bl.a. sådana lägre och högre högskoleexamina som avläggs vid universitet samt yrkeshögskoleexamina och högre yrkeshögskolor. För verksamheten lämpliga högskoleexamina skulle kunna vara t.ex. högskoleexamina i juridik, samhällsvetenskap eller ekonomi. Närmare bestämmelser om detta skulle vid behov kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

En ekonomi- och skuldrådgivare skall vidare enligt *1 mom.* äga sådan skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter. Syftet är att den delegation som skall inrättas skall också planera en examen i ekonomihantering.

En ekonomi- och skuldrådgivare skall äga sådan skicklighet och erfarenhet som behövs i rådgivningsverksamheten där tyngdpunkten ligger på kundorienterad rådgivning, dvs. förhandlingsförmåga, samarbetsförmåga, servicesinne och pålitlighet. Sådan erfarenhet som åsyftas i momentet kan en person som ämnar verka som ekonomi- och skuldrådgivare skaffa t.ex. genom att arbeta inom finanssektorn, ekonomiförvaltningen, med juridiska uppgifter eller som socialarbetare. Genom att avlägga en examen i ekonomihantering skulle en person kunna visa att han eller hon äger sådan erfarenhet och färdighet att hantera problemställningarna kring ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning som förutsätts enligt behörighetsvillkoren.

I *2 mom.* finns en bemyndigande bestämmelse enligt vilken närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för en ekonomi- och skuldrådgivare kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Såsom det konstateras i motiveringen till *1 mom.* skall genom stats-

rådets förordning kunna utfärdas närmare bestämmelser om t.ex. den typ av högskoleexamen som anses lämplig. Vidare skulle man kunna föreskriva om vilken betydelse en examen i ekonomihantering skall ha med tanke på behörighetsvillkoren för rådgivarna när utbildningsprogrammet för ekonomihantering är färdigt.

Propositionens syfte är inte att hindra de ekonomi- och skuldrådgivare som uppfyller gällande behörighetskrav att i fortsättningen fungera som ekonomi- och skuldrådgivare. Enligt *2 mom.* skall personer som är verkamma som ekonomi- och skuldrådgivare när lagen träder i kraft kunna fortsätta med uppgiften och kunna väljas åter. Också personer som har arbetat som ekonomi- och skuldrådgivare före ikraftträdandet av lagen anses vara behöriga att verka som ekonomi- och skuldrådgivare utan hinder av vad som bestäms i *6 §.*

Kravet på högskoleexamen samt uppfyllandet av andra villkor enligt *6 §* skulle alltså gälla endast sådana personer som söker arbete som ekonomi- och skuldrådgivare efter att lagen träder i kraft och som inte har verkat som ekonomi- och skuldrådgivare före ikraftträdandet av lagen.

2. Närmare bestämmelser

Med stöd av den föreslagna lagen skall närmare bestämmelser om namnet på, tillsättandet av, uppgifterna för och medlemmarna i delegationen samt om ordnandet av delegationens arbete och om behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

3. Ikraftträdande

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 augusti 2000 om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning
(713/2000) 6 § samt
fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

2 a §

Delegation

För att förbättra kunskaperna i ekonomi och främja samarbetet mellan olika aktörer kan i anslutning till handels- och industriministeriet finnas en delegation som tillsätts av statsrådet.

Närmare bestämmelser om namnet på, tillsättandet av, uppgifterna för och medlemmarna i delegationen samt om ordnandet av dess verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Behörighetsvillkor för ekonomi- och skuldrådgivare

En ekonomi- och skuldrådgivare skall ha avlagt för verksamheten lämplig högskoleexamen samt äga sådan skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En person som är verksam som ekonomi- och skuldrådgivare när denna lag träder i kraft eller har arbetat som ekonomi- och skuldrådgivare före ikraftträdandet av denna lag är behörig att verka som ekonomi- och skuldrådgivare utan hinder av vad som bestäms i 6 §.

Helsingfors den 23 september 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

*Bilaga
Parallelltext*

1.

Lag

om ändring av lagen om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 augusti 2000 om ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning
(713/2000) 6 § samt
fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §

Delegation

För att förbättra medborgarnas kunskaper i ekonomi och främja samarbetet mellan olika aktörer kan i anslutning till handels- och industriministeriet finnas en delegation som tillsätts av statsrådet.

Närmare bestämmelser om namnet på, tillsättandet av, uppgifterna för och medlemmarna i delegationen samt om ordnandet av dess verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Behörighet för ekonomisk rådgivare och skuldrådgivare

Den som står till tjänst med ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning som avses i denna lag skall ha den skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter. Närmare bestämmelser om en sådan persons behörighet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Behörighetsvillkor för ekonomi- och skuldrådgivare

En ekonomi- och skuldrådgivare skall ha avlagt för verksamheten lämplig högskoleexamen samt äga sådan skicklighet och erfarenhet som en behörig skötsel av uppdraget förutsätter.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för ekonomi- och skuldrådgivare kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 200 .

En person som är verksam som ekonomi- och skuldrådgivare när denna lag träder i kraft eller har arbetat som ekonomi- och skuldrådgivare före ikraftträdandet av denna lag är behörig att verka som ekonomi- och skuldrådgivare utan hinder av vad som bestäms i 6 §.